

ช้างป่าบุกกินพืชไร่ชาวบ้านป่าสลักพระ

มองคุณภาพ

ชีวิต

นายแพทย์สุวิทย์ เกียรติเสวี

ช้างป่าบุกเข้ามากินพืชไร่ชาวบ้าน เป็นข่าวที่เราได้รับรู้กันมานาน ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน ได้เกิดขึ้นหลายแห่ง หลายครั้ง เกิดขึ้นครั้งใดก็เป็นข่าวขึ้นมา แต่ละท้องที่ต่างก็แก้ไขด้วยวิธีการหลายรูปแบบให้บรรเทาเบาบางลงไป แต่ฟังดูมักไม่ค่อยสำเร็จ ไม่ช้าไม่นานก็เป็นข่าวขึ้นมาอีก เพราะช้างป่ายังมีอยู่มาก พืชไร่ยังปลูกอยู่ ช้างก็พยายามออกมากินจนได้

ช้างป่าบุกกินพืชไร่ชาวบ้านป่าสลักพระ จ.กาญจนบุรี

นักวิจัยสัตว์ป่านานาชาติเดินท่องป่า

วัวแดงที่ป่าสลักพระยังมีให้เห็น

ว่าที่จริงผืนป่าต่าง ๆ ที่เกิดเหตุขึ้นนี้ ช้างป่าอยู่มาก่อนได้หากินตามปกติ ชาวบ้านบริเวณรอบ ๆ ผืนป่าพื้นที่ไม่พอทำกิน เพราะประชากรเพิ่มขึ้น จึงได้ค่อยรุกคืบเข้าไปในป่าพื้นที่ที่ช้างเคยอยู่เคยหากิน ก็เป็นธรรมดาเมื่อช้างออกหากินมาพบพืชต่าง ๆ ที่เป็นอาหารโปรด อาทิ มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด สับปะรด จึงเข้ากิน ถือเป็นของที่อยู่ในพื้นที่ดั้งเดิมของเขามาก่อน

ป้องกันช้างป่าด้วยการกันแนวลวดกระแสไฟฟ้า

คณะสัตวแพทย์ทั้งไทยและต่างชาติร่วมสัมมนา

มากมายหลายชนิด

คุณ กรร ชิต ศรีนพวรรณ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ ได้เล่าให้คณะของพวกเราที่ได้ไปเยือนเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว นพ.ยงยุทธ วัชรคุลย์, ภก.บำรุง ตันติเสวี, คุณธงชัย เปาอินทร์ และ คุณจำลอง บุญสอง ให้ฟังว่า ช้างป่าที่นี้

บริเวณป่าต่าง ๆ ที่เราได้อินเป็นข่าว มา ช้างป่าบุกกรุกกินพืชไร่ชาวบ้านมีหลายแห่ง เช่น พื้นที่ป่าละอู ต.ห้วยสัตว์ใหญ่ อ.หัวหิน ช้างป่าจากอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานชอบมาบ่อย ช้างป่าในเขตเขาอ่าวฤๅไน บุกกินพืชไร่ ต.อัมพวา อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี, ต.เขาแก้ว อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี ที่ประจวบคีรีขันธ์ก็มีกฤษบุรี, กาญจนบุรีก็มีที่ อ.ไทรโยค และป่าสลักพระ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ จ.กาญจนบุรี เป็นทุ่งกว้างใหญ่เชิงเขาล้อมรอบ พื้นที่ราว 5 แสนกว่าไร่ อุณหภูมิร้อนชื้นที่ออกมาผลเป็นอาหารของสัตว์ป่ามากมาย สำนักงานที่ทำการอยู่ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรี 27 กม. บนเส้นทางไป อ.ศรีสวัสดิ์ มีพรรณไม้และป่าสมบูรณ์มาก ประเภทของป่ามีทั้งป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าทุ่งหญ้า สัตว์ป่าก็มี

สำรวจล่าสุดมีราว 176 ตัว แต่ก่อนก็เป็นข่าวออกมาบุกกรุกกินพืชไร่ของชาวบ้านบ่อย ต่อมาชาวบ้านก็ได้ให้ความร่วมมือมาคุยปรึกษากัน ได้ตั้งโครงการดูแลเรื่องนี้หลายวิธี อาทิ กั้นเป็นทางยาวด้วยลวดไฟฟ้า โดยจะปล่อยกระแสไฟฟ้าเป็นจังหวะ เมื่อช้างเข้ามาจะถูกดูดให้ผลสะท้อนออกไปไม่ผ่านลวดเข้ามาเขตมา ฟังจากเจ้าหน้าที่บอกว่า ช้างปัจจุบันบางตัวฉลาดขึ้นมากใช้วงไปหักกิ่งไม้มาฟาดลวดไฟฟ้าขาดหมด แล้วเดินข้ามแดนมาได้สบาย

การขุดลวดวางดัก เพื่อมิให้ช้างเดินข้ามลวดได้ ในอุ้งยังใช้เป็นที่ยึดน้ำให้สัตว์ต่าง ๆ ได้กินด้วย แรก ๆ ดูจะได้ผลดี ช้างเมื่อมาถึงลวดก็ผ่านไปไม่ได้ แต่แว้มก็ชอบลงไป ในลูลงไปเป็นฝูง ทำให้คู่หูเกิดเป็นทางลาดเอียงขึ้นมา สุดท้ายทำให้ช้างเดินข้ามลวดไปได้ อีก ทุกวิธีการทางคณะกรรมการต้องคอย

แก้ไขอยู่ตลอด สุดท้ายก็ต้องจัดเวรยาม พอเห็นช้างมาก็ช่วยกันออกมาจับไล่ ช้างก็จะถอยกลับไป

การสัมมนาของสัตวแพทย์ช่วงนี้ทางสัตวแพทย์ ม.เกษตรฯ บางเขน ศ.นสพ. ดร.อภิรักษ์ สุประเสริฐ และ นสพ.สิทธิวีร์ ทองทิพย์ศิริเดช

และคณะ ได้ไปเป็นเจ้าภาพสัมมนาสัตวแพทย์ทั้งไทยและต่างประเทศ พร้อมนักวิชาการ นักวิจัย ราว 40 ท่าน ภาคทฤษฎีประชุมกันที่คณะสัตวแพทย์ บางเขน ด้านปฏิบัติได้ลงพื้นที่ป่าสลักพระ จ.กาญจนบุรี ในปัญหาเรื่องช้างมกินพืชไร่ชาวบ้าน ต่างประเทศรอบ ๆ บ้านเราก็จะมีปัญหาเหมือนกัน แต่ละชาติจะมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการแก้ไข เรื่องนี้สรุปว่าปัจจุบันช้างฉลาดขึ้น จะใช้วิธีใดลงท้ายมักจะมีช้างเก่งหลุดรอดออกไปกินพืชไร่ชาวบ้านได้

บ้าน ช.ช้างชรา : นสพ.สามารถ ประสิทธิ์ผล แห่งสำนักงานปศุสัตว์ จ.กาญจนบุรี ได้พาคณะไปดูบ้าน ช.ช้างชรา ในบริเวณป่าสลักพระ เป็นที่รวมของช้างที่อายุมากปลดระวาง ช้างบาดเจ็บ ช้างเร่ร่อน ซึ่งส่วนใหญ่ด้วยโอกาสไม่สามารถทำงานตามปางช้างได้ มีกิจกรรมหลายอย่างในโครงการนี้เพื่อดูแลช้าง เช่น ปลูกพืชเพื่อเป็นอาหาร การเลี้ยงช้างและอาบน้ำ ใ้ชีวิตช้างมาเดียงไว้ ช้างบำบัดเด็กออทิสติก ฯลฯ ทั้งหมดล้วนให้ทุนกับช้างได้ใกล้ชิดกัน เพื่อให้เกิดความรักความเข้าใจระหว่างช้างกับมนุษย์ได้ผูกพันกันมากขึ้น

ปัญหาช้างบุกกินพืชไร่ชาวบ้านพบหลายแห่งในบ้านเรา แต่ละแห่งก็จะมีวิธีการแก้ไขเพื่อยับยั้งมิให้ช้างมาทำลายพืชไร่ต่างกันไป ล้วนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายเข้าช่วยกัน เพื่อให้ช้างได้คงอยู่คู่บ้านคู่เมืองของเราสืบไป.